První přikázání: Nebudeš mít jiného Boha mimo mne.

Původ materiálu
Matěj Opočenský
Pořadí v lekci
2

Úvodní slovo a kapitola „Jak s přípravkou pracovat“ k Desateru jsou k dispozici v pdf.

Téma

Hospodin je ten Bůh, který vyvádí svůj lid z otroctví, tím je jedinečný mezi všemi bohy. Cesta vysvobození začíná nejprve tím, že se obnovuje jedinečný vztah k tomuto Vysvoboditeli.

Cíle

- Dítě si uvědomí: Boží jedinečnost spočívá v tom, že mu záleží na naší svobodě a lidskosti našeho života. Naopak jsou věci (bohové), které zotročují: nahánějí strach, nutí dělat, co znelidšťuje. Z jejich otroctví Hospodin vysvobozuje.
- Děti uslyší: Hospodin nabízí svému lidu možnost vrátit se k němu, i když jsme se mu ztratili a začali poslouchat jiné bohy. Můžu se spolehnout, že v tom je věrný.
- Děti se přesvědčí: I my můžeme věřit v tohoto jedinečného Boha. Stojí za to odvážně se za ním vydat a odbourat cizí bohy

---

Pro učitele

Poznámky k textu

K přikázání

První p?ikázání nebo také první slovo v p?ekladu:

Český ekumenický překlad: *Nebudeš mít jiného boha mimo mne.*

Bible kralická: *Nebudeš míti boh? jiných p?ede mnou.*

Podle J. Hellera: *Nebude tob? b?h jiný proti tvá?i mé.*

Doslovný překlad: *Nestanou se ti bohové jiní p?ed (vedle, nad, okolo, mimo, proti) tvá?í mou.*

- **Desatero neboli deset slov nebo také deset kroků ke svobodnému životu s jedinečným Bohem.** Chápejme také Desatero jako smlouvu, viz minulá úloha. Smlouvu, kterou uzavírají dvě strany Bůh a jeho lid. Toto je první článek smlouvy.
- **Vztah k předcházející preambuli** – Toto přikázání – první slovo některé tradice přiřazují ještě k preambuli. Takto toto slovo chápe tradice pravoslavná a reformovaná. Pro tradice luterskou a katolickou se stává prvním slovem: preambule plus výzvy „nebudeš mít jiného boha“ a „nezobrazíš si Boha“ a „nebudeš se klanět“ (verše Ex 20,2–6). Pro tradici židovskou je prvním slovem jen preambule. Až druhým se stává „Nebudeš mít jiného boha mimo mne“ ještě společně s nezobrazováním Boha (Ex 20,3–6). 1 Tento náš výklad Desatera osciluje mezi křesťanskými tradicemi.
- **Jeden Bůh nebo více bohů?** První slovo vede k poznání, že jen jeden Bůh vyvádí svůj lid z otroctví do svobodného života. Je to Bůh s velkým B, Hospodin. První slovo vede ke vztahu (k úctě) k Bohu, který se má stát člověku jedinečným. Vše ostatní před tváří tohoto Boha bledne. Nejde tedy o monoteismus (je jen jeden bůh), který se později v tradici víry vyvinul. To je vidět i v příběhu soudce Gedeona, který po setkání s Božím prorokem vymýtí kult Baale, bohů Emorejců, kteří zde byli odpradávna uctíváni. Na místo těchto bohů zbuduje oltář Bohu Izraele a obětuje na něm. Ve scéně pálí dříví z háje (ašery), kterou před tím pokácel. Příběhu jde v prvé řadě o to udělat v životě vlastního společenství prostor pro takového jedinečného Boha.
- **„Nebudeš mít“:** sloveso „mít“, nebo „být“? V originále je sloveso být – stávat se. Připomíná se zde jméno Hospodinovo – Jsem, který jsem. Jsem, který budu. Budu takový, jaký jsem. Jsem ten působivě přítomný. (Ex 3,14) České překlady tohoto slova nabízejí sloveso mít, které asociuje vlastnění. Nejde ale o to mít – vlastnit, ale v prvé řadě jde o čin – stát se. Hospodin se má stát pro člověka Bohem. Ostatně mít nějakého boha je představa iluzorní, nakonec se většinou ukáže, že ten, kdo vlastní, je spíše onen zbudovaný bůh. **Hospodin je jiný: stává se.** Ukazuje se, že cesta víry je proces, v němž vždy znovu zjišťujeme, kdo nebo co se nám stalo bohem – a že stojí za to, aby se nám Bohem stal Vysvoboditel z otroctví.
- **„Mimo mne“ – dosl. „před tváří mou“.** Tato typická hebrejská formulace chce říct, že jsme zváni před tvář Boží – a nemáme mezi sebe a Hospodina nikoho a nic dalšího klást. Je to prostor, který je poskytnut pro blízký vztah. Oboustranně důvěrný.

- **Hospodin dává na vybranou:** Člověče, vyber si. Bohem (bohy) se ti může stát cokoliv i to hmatatelné a viditelné (tak jako například kůl a háj – Ašera, které poseká Gedeon), nebo nehmatatelné, jako jsou strachy, moc, sláva, různé ideologie (pravé i levé) a koneckonců i touha po penězích, majetku atd. V této „směrovce ke svobodě“ („ve slově“) Bůh vybízí k rozhodnutí. *Já Hospodin, který jsem t? vyvedl z Egypta = Já Hospodin, který jsem k tob? poslal Ježíše z Nazareta*, Krista (Mesiáše). Já ti touto cestou nabízím svobodu. Může tomu někdo konkurovat? (Tak trochu zde zaznívá ono *Já, jsem B?h žárliv ? milující*.) Tenhle výběr ti poznamená celý život. Je na tobě, kým se díky této víře staneš a ke komu se budeš hlásit. Tohle je ona smlouva znějící z Desatera a z prvního přikázání. Přesně tenhle motiv se rozezvučí i v příběhu Gedeona a lidu úpějícího pod nájezdy Midjánců.

Katechetický (zvěstný) příběh

- **„Řekl jsem vám: Já jsem Hospodin, váš Bůh. Nebojte se bohů Emorejců, v jejichž zemi sídlíte“.** Kritiku knihy Sd chápeme v souvislosti s perspektivou Joz (24, 15nn): *Jestliže se vám zdá, že sloužit Hospodinu je zlé, vyvolte si dnes, komu chcete sloužit: zda božstv?m, kterým sloužili vaši otcové, když byli za ?ekou Eufratem, nebo božstv?m Emorejc? , v jejichž zemi sídlíte. Já a m?j d?m budeme sloužit Hospodinu.* Jako Boží lid na své cestě nesloužíme bohům té země, kam přijdeme (nepřizpůsobujeme se místním veličinám a jejich mravům) – ale držíme víru a cestu Hospodina – Boha cesty z otroctví – Boha vysvobození – jemuž jsme se zavázali smlouvou. Vlastně jde o důraz důležitější pro společenství diasporní, resp. „na cestě“ než pro společenství „jednou provždy usazené“. Anebo – při pohledu nazpět „kající vyznání“ (zavázali jsme se a závazek porušili) – při pohledu dopředu – „závazek k jedinečnosti společenství v diaspoře“.
- **Bát se / ctít** – problém není v božstvech, ale v těch, kdo na ně dají/poslouchají je/respektují jejich moc a vliv etc… Dokud v sobě máme respekt k normalizaci, vládne nám Husák…
- **Motivy exodu v příběhu:** díky Midjáncům přestala být zaslíbená země dobrou a prostornou a stala se místem „sevření“; posel připomíná Hospodina jako toho, který vyvedl z otroctví, Gedeon slyší zaslíbení pro Mojžíše „já budu s tebou“ a podobně jako on se zdráhá přijmout vůdcovství.
- **Prorok a lid v nouzi:** Přichází prorok (~ kazatel). Říká něco nového, co by nevěděli? Ne, nemusí. Připomíná jen Boží skutky – vysvobození, připomíná Boží smlouvu. Připomíná, co Hospodin již jednou vykonal. Zlomil jsem faraonův Egypt, proč bych nezlomil i Midjánce. Vzkazuje, že svůj lid neopustil, ani když mu byl nevěrný. On smlouvu nezrušil. Neodpověděl stejně na jejich nevěrnost. Hospodin naopak smlouvu obnovuje –

ukazuje, co udělali špatně – ukazuje, že se mají ke komu vrátit. Vrátí se? Vyslechnou tuhle dobrou zprávu a zachovají se podle toho?

- **Gedeon:** Hospodin si vybírá jednoho konkrétního člověka, Gedeona – Gedeon znamená „Bourač – Bořič“, dalo by se taky říct, že si z něj Hospodin dělá svého „Borce“ (bourače pohanství a vazby na něj). Tenhle Gedeon ale není zas až takový „hrdina“. Rozhodně se jako Borec nechová od začátku. I dál v příběhu se několikrát ujišťuje, jestli tohle je fakt vůle Boží. Přesto ale jedná a Hospodin je s ním.
- **Oběť:** Gedeon má zrestaurovat oltář Hospodina a vykonat na něm oběť. Má na oltáři obětovat volka svého otce. To není jen tak, vždyť na začátku příběhu se praví, že Izraelci toho už moc neměli. Ti dva volové byli opravdová cennost. Z tolika masa by mohli jíst Izraelci minimálně týdny a poměrně dost lidí. Navíc ani nebyli jeho. Otec byl pán domu a vše mu podléhalo. Sáhnout na takhle cenný majetek svého otce, to chtělo kuráž a velkou víru, že to má cenu. Z příběhu je také jasné, že Gedeon jde proti víře svých blízkých. Oni si sice ještě pamatují Hospodina, ale obětují raději pro jistotu ještě navíc bohům Emorejců. Snaží si to zajistit na všech frontách. Porušují tím i další „slovo“ Desatera: „Nezobrazíš“. Je zde vidět souvislost prvního a druhého „slova“ Desatera.

Úskalí

- **Přikázání v pohledu mezináboženského dialogu:** Měli bychom se ve výkladu tohoto přikázání vyvarovat laciné kritiky jiných náboženství. Měli bychom ukázat dětem, že respektujeme jiná – nekřesťanská – náboženství. Měli bychom jim ale předat, že k nám se dostala zvěst Ježíše Krista, a že tuhle zvěst bereme vážně – a tato nás osvobozuje. Posouzení, které je nejlepší, necháváme na Bohu. Jeden z rysů křesťanské svobody je například tolerance k jinak vyznávajícím lidem. My sami však za svého jedinečného Boha považujeme Boha Izraele, jak nám ho představuje Ježíš Kristus. Za jiného bychom ho nevyměnili.
- **Gedeonovo zničení cizího kultu:** Dnes se objevují námitky, že příběhy jako Gedeon (nebo Eliáš na Karmeli 1K 18) vedou k náboženské netoleranci. Gedeon ovšem ruší působení cizích bohů uvnitř vlastního lidu. Pro Gedeona a jeho lid přestávají platit. Titul „Baal“ (pán, „boss“) navíc znamená nekritickou úctu k lokální autoritě. Příběh tedy vyjadřuje, že lokální božstva (strachy, mamon, ideologie, „kmotři“, zažité hodnoty…) jsou ve srovnání s Hospodinem bohové zotročující a znelidšťující a nemusejí nad námi mít žádnou moc. Závěrečná výpověď Gedeonova otce: „Je-li Baal bohem, ať si sám vede svůj spor, jemu přece rozbořil oltář.“ (Sd 6, 31) je vlastně vyznáním víry: Už

nevěřím, že se musíme Baala bát.

- Může také padnout otázka: Posílá Bůh za námi své proroky i dnes? Na tuto otázku odpovídá příběh svou skladbou: na začátku Gedeonovi připadá Hospodin – vysvoboditel z Egypta jako „odeznělá“ a nepřítomná autorita, posléze se mu však vydá do služby. Stejný proces tváří v tvář příběhu můžeme prodělat i my. Proto např. společně naslouchám tětmto příběhům při bohoslužbách a v NŠ.

Pro děti

Pro předškolní děti

Povídejte si s d?tmi o tom, koho bezvýhradn? poslouchají, z ?eho mají strach, koho nebo co by poslechli, i když jim porou?í hloupost (dát facku kamarádovi, posmívat se, sebrat lízátko, nejít do ned?lky atd…). M?žete témata ilustrovat pomocí p?ipravených obrázk?, nalepených na polystyrénových kostkách apod. D?ti nechte vybírat z nabídky a postupn? s nimi stav?jte „modlu“. Potom si m?žete o jednotlivých tématech povídat: ?ím obš?ast?ují, pro? z nich jde strach? ?ím „zotro?ují“? M?že se n?co z toho rovnat Pánu Bohu? Posloucháme to stejn? nebo víc rádi? Znamená to pro nás hodn??

Nakonec m?žete zpívat písni?ku a po poslední sloce „modlu“ zbourat.

1. Tvá svoboda, tvá svoboda, tvá svoboda nade mnou!

   Než abych byl otrokem,

   chci být pohřben v hrobě svém.

   Půjdu k Pánu, kde budu svoboden.
2. Tvoje věrnost, tvoje věrnost, tvoje věrnost nade mnou!

   I když jsem byl maličkej,

   přišel ke mně Bůh a řek’:

   „Vysvobodíš od nepřátel lid.“
3. Tvoje slovo, tvoje slovo, tvoje slovo nade mnou!

   Ke svobodě cesta je,

modla nám ji blokuje.

Dals' mi sílu zbourat tenhle krám.

Pro mladší školní děti

Motivace: Naposledy jsme si vyprávěli o tom, jak Izraelce Hospodin zachránil z Egypta. Co myslíte, drželi se Hospodina i potom, co se dostali do země, kterou jim Hospodin slíbil?

Už je to dávno, co byli Izraelci vysvobozeni z egyptského otroctví. Na cestě za svoji svobodou dostali několik slov, aby si svojí svobodu udrželi i v nové zemi, kterou jim Hospodin chtěl dát. Už spoustu let v téhle nové zemi žijí, ale na ta slova zapomněli. Začalo se jim zdát, že Hospodin je Bůh slabý a hledali bohy jiné. A tak si vzali bohy, které uctívaly národy té země, kam přišli. U každého na zahrádce stál nějaký posvátný kůl nebo oltář. Hned bylo jasné, tady uctívají Baala a Hospodinu moc nevěří. S cizími bohy k nim přišli i jejich majitelé a tihle majitelé si začali říkat: „Izraelci začali uctívat naše bohy, tak to nám je naši bohové vydali." A tak začali Izraelci poslouchat a sloužit těmhle novým pánům. Ztratili svobodu v zemi zaslíbené.

Na tohle přišli i Midjánci. Byli to nájezdníci a lupiči. Když se v zaslíbené zemi urodilo na poli, přiřítili se znenadání na velbloudech, všechno pobrali a zas odjeli. Izraelci z nich měli strach a jen se před nimi schovávali. Tolik se jich báli. Nejdříve hledali pomoc u bohů svých pánů. Ale nic. Pak se ale rozpomněli na Hospodina, a zkusili k němu volat, ale stejně moc nevěřili, že by to bylo něco platné.

Povolání Gedeona

Když jednou přišla doba sklizně, mladý Izraelec Gedeon ve strachu rychle sklízel úrodu. Midjánci totiž v tu dobu přijížděli a brali všechno, co viděli. Gedeon byl asi v půli práce, když se před ním objevila nějaká postava. Vypadala jako cizinec. Gedeon se pěkně vylekal. Řekl si totiž: Midjánci se už ani neobtěžují přijet a posílají jen výběrčího. Za rohem asi budou další. To je konec.

Strach mu nedovolil vidět v tomhle příchozím nějakou dobrou zprávu. Cizinec Gedeonovi řekl: „Hospodin s tebou." Gedeon se vyděsil ještě víc. Tohle je nějaká provokace? Kdyby byl Hospodin se mnou, tak nemusím mít strach. To by bylo hej, tak jak se to píše v těch starých knihách. To by nás Izraelce Hospodin zachránil a všechny Midjánce by vyhnal. Gedeon si ale vůbec neuvědomil, že on i se svou rodinou Hospodina opustil. Vždyť mají za svým domem

Baalův oltář a posvátný kůl, u kterého se k tomuhle bohu modlí.

Hospodinův prorok ale mluví dál: „Gedeone, Gedeone, co se to píše v té staré knize, kterou máte doma?“ Gedeon se zastyděl, už ji dlouho neotevřel. A tenhle člověk pokračoval: „Posílá mě Hospodin a vyřizuje tobě a tvému lidu, že na vás nezapomněl. Jsem jeho prorok a vyřizuji Boží vzkaz: *Já jsem vás vyvedl z Egypta, a vysvobodil jsem vás z rukou všech, kte?í vás zotro?ovali. Já jsem vám dal tuto zemi. Já jsem Hospodin B?h váš, neuctívejte bohy národ?, kte?í tu bydleli p?ed vámi. Ale neposlechli jste hlasu mého.*“ Gedeon posmutněl ještě víc. Tak a je zle. Hospodin nám ještě k tomu začne nadávat a ještě nám přitíží.

Úkol pro Gedeona

Tohle ale prorok Gedeonovi říct nepřišel. Přišel, protože měl pro něj důležitý úkol. „Hospodin vám chce jako vašim otcům pomoct. Vysvobodí vás od trápení s těmi midjánskými lupiči. Ale nejdřív je potřeba vás osvobodit od služby cizím bohům. Musíš začít u sebe. Víš, jak máte za domem tu sochu Baala, no jak se k ní chodí modlit celá vaše rodina a s ní celá vesnice. Tak tu musíš, Gedeone, odstranit. Obnovíš na tom místě oltář Hospodinu a obětuješ mu na něm. Vezmeš si od svého otce toho statného mladého býčka a obětuješ ho Hospodinu. Všichni tak uvidí, kdo je váš Bůh.“ Gedeon jen špitne. „Já? Vždyť mě za to můžou pěkně zmlátit. To je nespravedlivý. Já nejsem žádný hrdina.“ „Neboj, Hospodin bude s tebou!“ řekl mu ten prorok.

Gedeon nakonec poslechl. Sebral všechnu svoji odvahu a šel. Pro jistotu se rozhodl, že to udělá v noci a vezme si na to dalších deset chlapů. Udělali všechno tak, jak to chtěl ten prorok. Posekali posvátný sloup, zbořili Baalův oltář, obnovili oltář Hospodinův. A na něm obětovali býčka – kterého si Gedeonův tatínek schovával jako oběť pro Baale!

Reakce sousedů

Když ráno lidé vstali, hned si toho všimli: „Někdo zbořil Baalův oltář a spálil jeho pomník! To je ostuda! To se musí potrestat!“ A tak začali hledat a pátrat – obecní rada se o to hned začala starat. Viníka dlouho nehledala. Gedeon jim asi přišel od pohledu podezřelý. Uhodili na jeho otce. Chtěli po něm, aby nechal Gedeona potrestat – popravit nebo aspoň zavřít. A víte proč? Oni tím modlářstvím, tou nevěrou už byli tak zhlouplí a vyděšení, že měli strach: „Baal nás potrestá! Proto musíme Gedeona honem popravit, abychom si Baale usmířili a aby se na nás nezlobil.“ Představte si to, je jim jedno, co jejich nevěře a modlářství říká Pán Bůh. Ale mají hrozný strach z Baale. Tak to končí, když někdo vymění víru za pověru a nevěru. Musí se pořád bát. Kdežto víra, ta od strachu osvobozuje.

Reakce otce

Gedeon se už nebojí: přemohl svůj strach a poslechl Pána Boha – zbořil pohanský oltář. Ale teď je důležité – co asi udělá jeho tatínek? Vždyť to udělal také kvůli němu. Aby i on přestal uctívat a poslouchat pohanského Baale. A zase začal věřit Pánu Bohu.

Co teď udělá? Gedeon to vykonal na Boží příkaz, také aby se jeho rodina vrátila k Hospodinu, aby se také přestala bát. Jim patřil ten Baalův oltář. Vydá Gedeona představeným obce? Otec však prohlásil: „Jestli je Baal opravdovým Bohem, však on si viníka najde a potrestá sám!“ Co myslíte, našel si Baal viníka? Ne! A v tomto případě to znamená: není to žádný Bůh – jen neživá modla, které ti Izraelci otročili. Stavěli mu sochy, pálili oběti, uctívali – a přitom to byl jen kus dřeva a kamene – žádné božstvo. A Gedeon to pomohl pochopit svému tatínkovi. A jak je vidět, i tatínek se skutečně začal měnit. Opět začal věřit jen Hospodinu – a našel i odvahu zastat se Gedeona proti rozvášněnému davu. Od té doby se Gedeon už nebál. Věděl, že Hospodin je Bůh opravdový, který drží slovo a dává vysvobození.

Nakonec Midjánce vyhnal ze zaslíbené země a svůj lid osvobodil, protože Hospodin splnil, co řekl Gedeonovi skrze proroka: „byl s ním a s jeho lidem“. Ale to vysvobození začalo už té noci, kdy odstranil cizího boha ze své rodiny.

Akce/aktivity (motivace)

Vymyslete s dětmi, co všechno se nám dnes může stát bohem. Můžou to být pověry (pátek třináctého, černá kočka, horoskopy…)? Může se stát bohem touha po moci, slávě, penězích? Nebo dokonce nějaký člověk? Znáte někoho z historie, kdo se chtěl stát pro ostatní bohem (Farao, Hitler, Stalin…)? Pomáhá nám víra v Hospodina proti tomu, abychom nepropadli pověrám nebo někomu na něco nenaletěli? Případně napište tahle témata na papírky ještě s dalšími a nechat dětem, aby je roztřídili na to, co osvobozuje a co zotročuje.

Pro starší školní děti

1. Přečtěte si první přikázání.

2. Veďte rozhovor o tom, čemu všemu dáváme v životě prostor (rodina, počítačové hry, sport, vydělávání peněz, auta, mobily, výkony ve sportu, ve škole…)? Kolik času čemu věnujeme? Můžete si připravit pracovní list s otázkami:

- Co to vše dělá s našimi vztahy k druhým?

- Co vede ke smíření, co naopak k hádkám?
- Co vede k přátelství, co naopak k pohrdání?
- Co vede k pomoci druhým, co k sobectví?
- Co vzbuzuje úzkost, co dává pokoj?
- Co bere čas, který chybí na jiné důležité věci?

3. Zařaďte příběh o Gedeonovi. (Buď převyprávějte, nebo společně přečtěte z Bible a nezbytné vysvětlete.)

4. Pokračujte v rozhovoru:

- Věnujeme nějaký čas Bohu? Jaké místo v našem životě zaujímá?
- Co udělalo poslovo poselství s Gedeonem?
- Co udělal Gedeonův čin s jeho otcem?
- Co byste teď na svém seznamu (viz bod 2) škrtli jako falešného, zotročujícího boha?

Přesah

- Kdo chce, abychom ho jen poslouchali a nepochybovali?
- Chce Bůh, abychom o své víře přemýšleli? Znamená pochybnost, že sloužíme jinému bohu? Odsoudil Hospodinův posel Gedeonovy pochybnosti?
- Co patří ke svobodě? Bezpečí, spravedlnost, dostatek, štěstí… A také odpovědnost tomu, kdo tu svobodu dal – Pánu Bohu.
- Uctívají dnes lidé modly? Jaké? Jak se to projevuje? Jak jen ty modly zbourat?
- Z čeho máte největší strach? Svazuje vás? Pomáhá vám od strachu víra v Hospodina?

Liturgie

Rituál

Hospodin je náš B?h, to on nás vyvedl z otroctví. Všichni společně můžeme na závěr zakřičet: *Už se nemusíme bát temných sil, osudu a pov?r. Držíme se Boha a jsme svobodní.*

Vstup

Hospodin?v zákon je dokonalý, udržuje p?i život?. Hospodinovo sv?dectví je pravdivé, nezkušený jím zmoud?í. Hospodinova ustanovení jsou p?ímá, jsou pro radost v srdci. Hospodinovo p?ikázání je ryzí, dává o?ím sv?tlo. (Ž 19,8–9)

Modlitba

Pane Bože, děkujeme ti, že nás vždy znovu vysvobozuješ ze strachu a nevěry k důvěře a poslušnosti. Prosíme, uč nás – děti i dospělé – statečnosti ve víře. Dávej nám sílu bořit zlé, špatné věci – a stavět nové – správné – a tvoje. Amen.

Okénko do bohoslužeb

Přineste si lano a ptejte se, co se s lanem dá dělat. Pak vezměte jednoho dobrovolníka a svažte ho.

Stal se z něj otrok.

Co může být takovým lanem, které spoutává? Cítíme se někdy tak stažení, spoutaní, znehybnělí? Třeba strachem? O tom, co nás může zotročit a jak tomu čelit, to bude dnes v NŠ.

Odkaz na pracovní list
1. přikázání – Gedeon
Odkaz na píseň
Kdo chce k Bohu přijíti, plniž jeho vůli
Buď sláva Bohu, chvála Otci, který stvořil zemi
Má duše Boha velebí (EZ627)
Neskládejte v mocných naději (EZ632)
Bůh je záštita má (SV23)
Dál, přece nejdete sami
Jen ty, Pane můj, jen tys můj štít
Posila na cestu (SV135)
Svobodná zem (SV288)
Tvá svoboda, tvá svoboda nade mnou
Volný jsem (SV375)
Vstaň a hledat pojď tu zem (SV379)
Zůstaň s námi, Pane, když se stmívá
Cílová skupina
Starší školní
Školní
Předškolní
Mladší školní
Katechetické cykly

Desatero – Modlitba Páně – Krédo

Téma

Desatero

Biblický odkaz (kat)

Exodus 20,3

Soudců 6,7–10

Soudců 6,25–32